

Bosuilnestkasten in Reusel

Pieter Wouters

Een 'manco' aan onze grootschalige bosuileninventarisaties was het ontbreken van cijfers over de stand van de soort in dat betreffende jaar. Het mag bekend zijn dat populaties van uilen en roofvogels, erg kunnen schommelen onder invloed van het voedselaanbod. Om daar nu een indruk van te krijgen heb ik al wel eens geprobeerd om vrije broedsels van de Bosuil op te sporen. Maar dat is alleen mogelijk als men er zeer veel tijd kan insteken. Daarom ben ik in 2004 maar begonnen met het hangen van een aantal nestkasten. En dat werkt een stuk makkelijker.

METHODE

Na het slopen van een berg pallets en dagen timmeren en schilderen waren er 11 kasten klaar om opgehangen te worden. De kasten zijn opgehangen op plaatsen waar al van bekend was dat er territoriale bosuilen aanwezig waren. Ook hingen er al op vijf plaatsen in het gebied nestkasten. De eigenaars van die kasten is gevraagd of ik de controle op me mocht nemen wat nergens een probleem was.

Rond 1 maart voer ik de eerste controle uit. Twee weken later worden de kasten weer gecontroleerd. Nu weet je hoeveel eieren er zijn bijgelegd en kun je aan de hand daarvan bepalen wanneer ongeveer de jongen uitkomen. In een enkel geval waren er de tweede controle ronde al jongen. Als de jongen ongeveer 14 tot 18 dagen oud zijn worden ze geringd, gemeten en gewogen. Ook wordt dan geprobeerd om het vrouwtje te vangen. Ook zij wordt geringd, als dat tenminste nog niet

Pieter Wouters

is gebeurd, gemeten en gewogen.

De laatste controle vindt plaats als de jongen rond de 30 dagen oud zijn. Je weet dan of er, zo net voor het uitvliegen, nog uitval is geweest. Ze worden dan ook allemaal nog een keer gemeten en gewogen.

Ergens in de zomer wordt eventuele schade aan de kasten hersteld.

RESULTATEN

R.1 EIEREN

De Bosuil behoort in Nederland tot een van de vroeg broedende soorten. In tabel 1 zien we dat het gemiddelde legbegin plaats vindt in het tweede deel van februari. In 2005 waren de uilen gemiddeld 3 dagen eerder met de eileg dan in 2004. Maar misschien heeft dat ook te maken met het feit dat de kasten er voor het eerste jaar hingen. Maar 2005 was toch wel vroeg gezien de diverse meldingen van uitgevlogen jonge Bosuilen begin maart, in en rond Eindhoven. Dit betekent dat ze dan begin januari zijn gestart met de eileg!

Ook het aantal eieren was in 2005 met 0.8 ei/bezette kast flink hoger. Waarschijnlijk was de voedselsituatie erg gunstig in de aanloop naar het broedseizoen (tabel 1: Verloop van de broedseizoenen 2004 /2005).

R.2 JONGEN

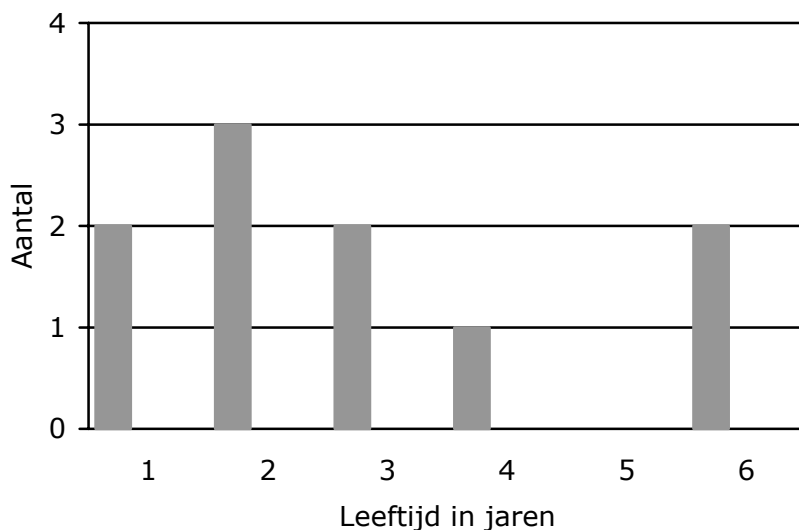
Het gemiddelde aantal jongen dat uit vloog was in 2004 2.2 jong/bezette kast tegen 3.1 in 2005. In 2004 gingen 2 broedsels geheel verloren in de eifase, waarschijnlijk door predatie van Kauwen. Een broedsel ging verloren door het weghalen! van de nestkast met daarin 5 jonge bosuilen (leeftijd tussen 3 en 11 dagen). Als we het aantal jongen berekenen per geslaagd broedsel dan komen we op 3 jong per nestkast een verlies van een 0.5 punt ten opzichte van de eifase. In 2005 was dit verlies 1.2, wat zou kunnen duiden op een verslechterde voedselsituatie gedurende het broedseizoen.

TABEL 1: VERLOOP VAN DE BROEDSEIZOENEN 2004 /2005.

Jaar	Gemiddeld leg- begin	Vroegste- laatste	Aantal eieren / bezette kast	Uitgevlogen jon- gen/ bezette kast
2004	23 feb. (n=9)	6 feb. - 18 maart	3.5 (n=11)	2.2 (n=11)
2005	20 feb. (n=11)	5 feb. - 28 feb.	4.3 (n=11)	3.1 (n=11)

GRAFIEK 1: AANTAL VROUWTJES WAARVAN DE MINIMALE LEEFTIJD BEKEND IS.

R.3 VROUWTJES

Om de overleving van de vrouwtjes te kunnen bepalen worden ze tijdens het ringen van de jongen gevangen. Dit is niet altijd even makkelijk daarom zijn zelfs na twee jaar nog steeds bij drie kasten die wel steeds zijn bewoond de vrouwtjes nog niet gevangen. Een vrouwtje is al vijfmaal gevangen, één driemaal, vijf tweemaal en twee eenmaal. Van de vrouwtjes die al meer dan tweemaal zijn gevangen is er een die al in drie verschillende kasten heeft gezeten, voor dit project begon werd ze al driemaal gevangen. De andere werd driemaal bij dezelfde kast gevangen, tweemaal voor de start van het project.

Tot nu toe zijn alle vrouwtjes nog dezelfde als van het begin. Maar dat is niet verwonderlijk, Bosuilen kunnen een respectabele leeftijd bereiken. In grafiek 1 zien we de minimale leeftijd van de vrouwtjes. In de literatuur wordt er van uitgegaan dat bij Bosuilen zowel de bruine als de grijze kleurslag evenveel voorkomen. Maar bij de Reuselse Bosuilen is dit niet het geval en ik verwacht dat dit voor de gehele Kempische populatie geldt. In Reusel is maar 1 vrouwtje wat tot de grijze kleurslag behoort en de rest zijn alle bruine individuen. Ook alle in de Kempen door mij dood gevonden Bosuilen waren 'bruin'.

NAWOORD

De eerste twee controles van 2006 hebben ook al plaats gevonden. De resultaten na de eerste controle waren niet bemoedigend. In maar 9 kasten waren eieren gelegd tegen 11 de voorgaande jaren, met een gemiddelde van 2.8 ei/bezette kast. Eén nest is al mislukt. Het mannetje werd 50 meter van mijn huis dood gereden waarna het vrouwtje het nest, met 2 eieren, heeft moeten verlaten.

Na de tweede controle kunnen we zeggen dat de Bosuil in 2006 gewoon laat met zijn broedseizoen is begonnen. Nu zijn in 12 kasten eieren gelegd met tot nu toe een gemiddelde van 3.6 ei/bezette kast. Net zoveel als in 2004. Maar de gemiddelde eileg-datum zal een stuk later liggen.

© M. Sloendregt